

Beeld: Gemini Wind Park

Resultaten stakeholderenquête over actieve visserij binnen nieuwe windparken op zee

Context

- › Verkenning actieve visserij binnen nieuwe windparken op zee, o.a. naar aanleiding van de Motie Van der Plas
- › Eventuele heroverweging met het volgende Programma Noordzee (2028-2033)
- › Enquête stond open in de laatste twee weken van juni
- › Verwachting: 25-50 deelnemers
- › Daarnaast ook gesprekken met vertegenwoordigers

Onderdelen van de enquête

1. Deelnemers
2. Stellingen
3. Onderzoeksthema's
4. Vistechnieken
5. Mitigerende maatregelen
6. Overige opmerkingen

1. Deelnemers

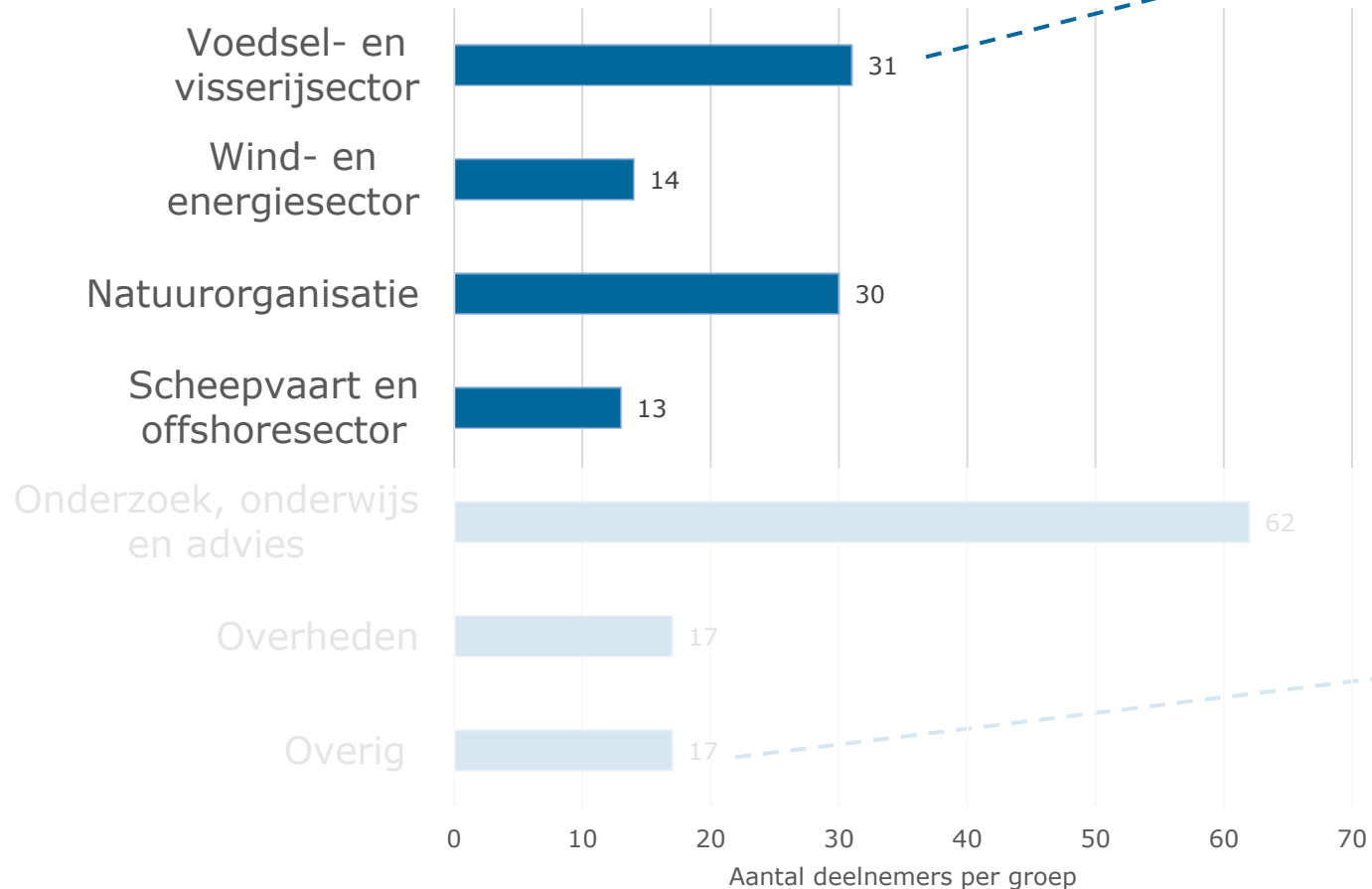
Wie hebben de enquête ingevuld?

Deelnemers konden zelf aangeven binnen welke stakeholdergroep zij vallen. Vier hoofdgroepen: Voedsel, wind, natuur, scheepvaart.

1. Deelnemers

Totaal 184 deelnemers en 96 email-adressen achtergelaten!

Verschillende typen visserij, al dan niet als eigenaar:

- Kleinschalige kustvisserij,
- Garnalenvisserij
- Rederij
- (Euro)kotter
- Handlijn,
- Flyshoot
- Staandwant
- Vlaamse kotter
- Chartervisserij
- Hektrawler

Verder:

Visserij onderzoeker, bestuurder, visserijadviseur, sportvisserij

Onder andere:

- Recreatie, waaronder sportvisserij en -duikers
- Financiële dienstverlening
- Leverancier
- Exotenbestrijding
- Etc.

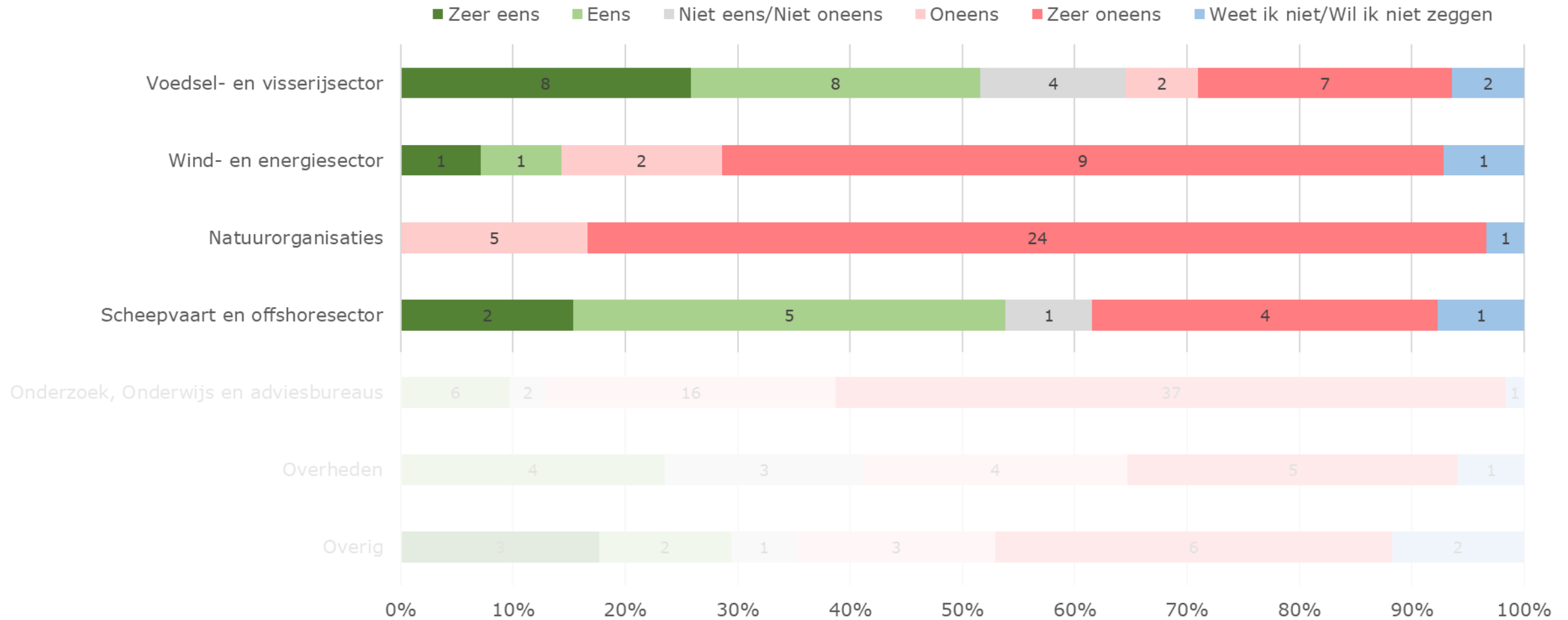
2. Stellingen

Hoe kijken de verschillende groepen deelnemers naar het thema actieve visserij binnen windparken?

In total zes stellingen waarvan deelnemers konden aangeven of ze het zeer eens, eens, neutraal, oneens of zeer oneens waren. Twee stellingen worden uitgelicht.

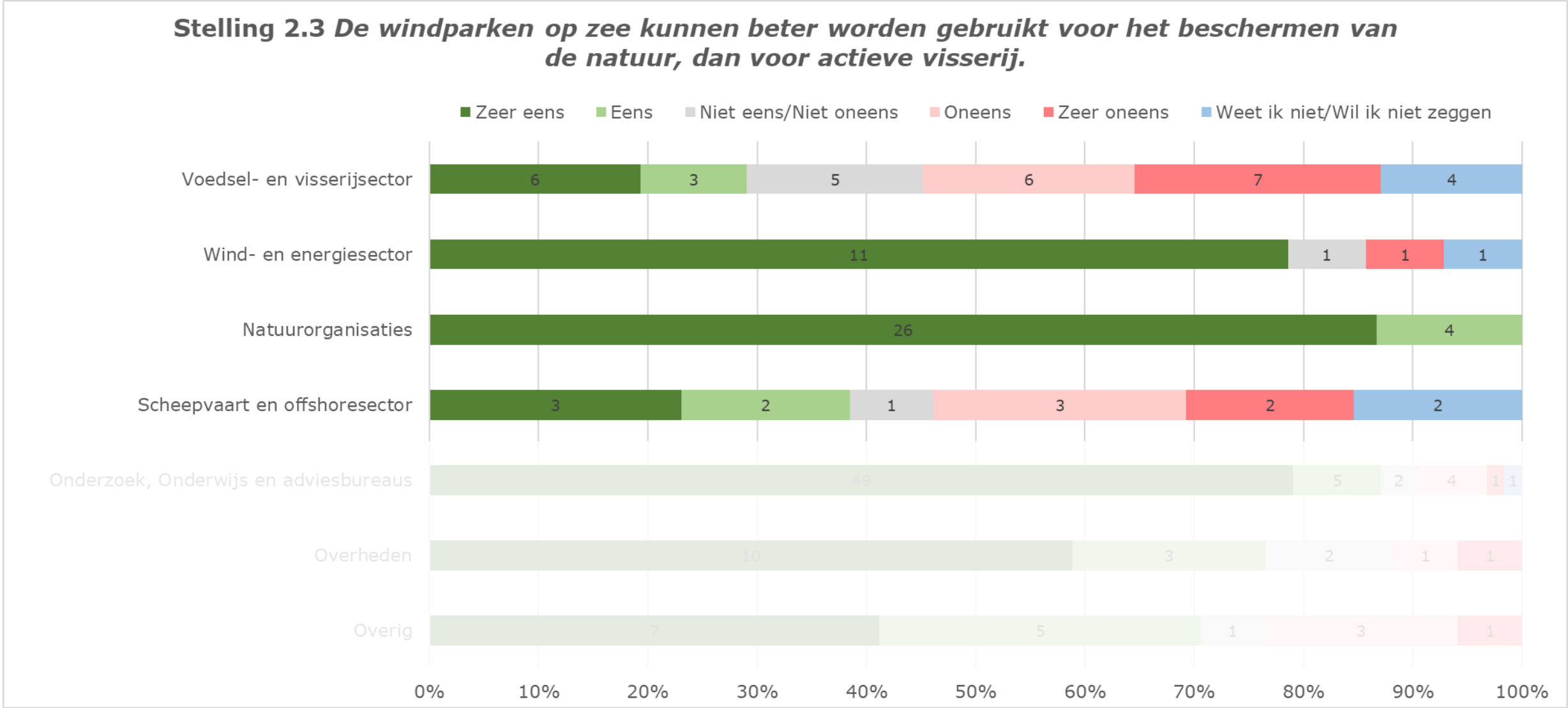

Stelling 2.1 *Het toestaan van actieve visserij binnen windparken op zee kan grote voordelen opleveren.*

Stelling 2.3 De windparken op zee kunnen beter worden gebruikt voor het beschermen van de natuur, dan voor actieve visserij.

3. Onderzoeksthema's

Over welke onderwerpen is kennis nodig om een weloverwogen besluit te kunnen nemen?

Deelnemers konden verschillende antwoordmogelijkheden ranken.

3. Onderzoeksthema's

	Alle deelnemers (184)	Voedsel- en visserij-sector	Energie-sector	Natuur-organisaties	Scheepvaart en offshore-sector	Onderzoek, onderwijs en advies	Overheden	Overig
Niet beantwoord	2	1	0	0	0	0	0	1
	1. Ecologische effecten	1. Veiligheid visserij en scheepvaart	1. Ecologische effecten	1. Ecologische effecten	1. Veiligheid visserij en scheepvaart	1. Ecologische effecten	1. Ecologische effecten	1. Ecologische effecten
	2. Risico op schade aan het windpark	2. Opbrengsten visserij	2. Risico op schade aan het windpark	2. Juridische consequenties	2. Ecologische effecten	2. Risico op schade aan het windpark	2. Veiligheid visserij en scheepvaart	2. Risico op schade aan het windpark
	3. Veiligheid visserij en scheepvaart	3. Risico op schade aan het windpark	3. Juridische consequenties	3. Risico op schade aan het windpark 3. Opbrengsten visserij	3. Risico op schade aan het windpark	3. Juridische consequenties	3. Opbrengsten visserij	3. Veiligheid visserij en scheepvaart

3. Onderzoeksthema's

Andere onderzoeksthema's die werden genoemd:

Waarde van onbeviste windparken

Onderzoek de baten voor de visserij van het NIET actief vissen in de windparken

Duurzame visserij

De hoofdvraag moet zijn: wat kunnen vissers op zee doen - op de voorwaarde van geen bijvangst, geen schade aan zeebodem en een gecontroleerde visserij op bestanden waar het goed mee gaat?

De ecologische impact van windparken zelf

Straling in vis

Zit er daar wel vis en als die vis er zit, zit die vis dan niet vol met straling?

Economische kosten-baten analyse

de kosten voor aanpassen windpark t.b.v. actieve visserij (de vraag is of dat opweegt tegen de baten van vissen binnen een windpark)

een vergelijking van de (economische) omvang van beide sectoren en het belang van de energietransitie t.o.v het belang van visserij

Voldoende kennis beschikbaar

Ik denk dat er meer dan voldoende kennis en informatie beschikbaar is. Aanvullend onderzoek of nieuwe kennis is niet nodig om over dit onderwerp een goede afweging te maken en een besluit te nemen.

Geen keuzes uitstellen

Vanuit een wetenschappelijk perspectief is het argument 'we moeten meer onderzoek doen' ontzettend charmant, en ook een argument waar ik bijna altijd achter zou staan. Er is echter een groot risico dat dit argument gebruikt wordt om keuzes uit te stellen op thema's waarvan allang duidelijk is wat er moet gebeuren. Dus nee, er is geen extra informatie nodig - er is geen rationele reden om actieve visserij in windparken toe te staan.

4. Vistechnieken

Welk van de volgende vistuigen acht u het meest geschikt voor toepassing binnen windparken?

Deelnemers konden verschillende opties ranken.

4. Vistechnieken*

	Alle deelnemers (189)	Voedsel- en visserij-sector	Wind en energie-sector	Natuur-organisaties	Scheepvaart en offshore-sector	Onderzoek, onderwijs en advies	Overheden	Overig
Niet beantwoord	63 (33%)	11 (35%)	7 (50%)	10 (33%)	2 (15%)	11 (18%)	7 (41%)	6 (35%)
Geen enkele techniek is geschikt	88 (47%)	8 (26%)	5 (36%)	17 (57%)	6 (54%)	41 (66%)	6 (35%)	7 (41%)
Ranking	38 (20%)	12 (39%)	2 (14%)	3 (10%)	4 (30%)	10 (16%)	4 (24%)	4 (23%)
	1. Pelagisch	1. Boomkor	1. Pelagisch	1. Pelagisch	1. Pelagisch	1. Pelagisch	1. Pelagisch	1. Pelagisch
	2. Boomkor	2. Twinrig		2. Twinrig	2. Outrig	2. Outrig	2. Flyshoot	2. Outrig
	3. Twinrig	3. Flyshoot			3. Twinrig	3. Boomkor	3. Outrig	3. Twinrig
	4. Flyshoot	4. Outrig				4. Flyshoot	4. Twinrig	
	4. Outrig	4. Pelagisch				5. Twinrig		

* Deze vraag is relatief vaak onbeantwoord, o.a. vaak door deelnemers die eerder al hadden aangegeven geen voordelen te zien in actieve visserij binnen windparken.

4. Vistechnieken

Andere genoemde technieken:

- › Actieve visserij: Pulsvisserij (vaak genoemd!)
- › Passieve visserij: Staandwant, longlining, jigging, etc.
- › Aquacultuur: mosselhangcultuur, searanching, kweekbasins zoals in fjorden

**(rigoureuze) innovatie
nodig**

**Alleen ecologisch
verantwoorde technieken**

Géén, blijf er uit

Technieken zonder spreiding

Alle vistechniek waarbij tuigen gebruikt worden ipv borden en waar spreiding geen rol speelt. Alleen die tuigage is smal genoeg om tussen windmolens te manoeuvreren.

6. Overige opmerkingen

Wat zou je LVVN nog willen meegeven?

Heel veel input. Van elke groep één opmerking uitgelicht in geel.

6.1 Overige opmerkingen: visserij- en voedselsector

Ecologische effecten windmolenparken

Zorg dat de ecologische effecten van windparken zo snel mogelijk in kaart worden gebracht. Dit gebeurt nu te weinig en de schade aan het marine milieu is nu al zichtbaar bij de vissers. Haal oogkleppen weg en onderzoek wat nodig is, OSPAR zegt ook dat nieuwe gebruikers GEEN ! Extra belasting mogen vormen voor de natuur! Nu er is nu al permanente schade: Heijen , kabels ingraven etc en langdurige verstoring, stroming verandert , nutriënten en larvale trek zijn verstoord,,, houd u aan het voorzorgsbeginsel en behoud onze mooie Noordzee als uniek voedsel systeem!

Garnalenvisserij binnen kustparken

Windmolens dicht bij de kust bouwen dit geeft veel minder bouwkosten en minder verstoring van de visserij. Garnalenschepen zijn kleiner, hebben lichtere tuigen en zouden makkelijker binnen de parken kunnen vissen, mits er garnalen binnen de parken komen.

Ruimte buiten windparken

Het wordt er voor de visserij niet eenvoudiger op. Vissers geven veruit voorkeur aan meer ruimte buiten de windparken. Ze zijn bepaald niet enthousiast over vissen in windparken

Parken aanmerken als natuur

Kleinschalige visserij binnen windparken

Om er eventueel te kunnen vissen met actieve visserij zou ik denken aan schepen tot 20 meter die zijn wendbaarder en vissen met kleinere tuigen.

Aanwezigheid vis

Is er al goede data beschikbaar over de visstand in de windparken? als de vis die hier voorheen rijkelijk aanwezig was inmiddels gemigreerd is heeft het geen nut dure projecten te starten.

Kleine windparken

Windparken zo klein mogelijk houden door de wind molens zo dicht mogelijk bij elkaar te plaatsen en windparen natura 2000 maken zodat dat de andere natura 2000 worden opgedoekt. Toch nadenken over de vissers die er nog zijn om ze mooi toekomst te bieden.

6.2 Overige opmerkingen: Wind- en energiesector

Waarom opnieuw overwegen?

Het lijkt vreemd dat dit ontwerp weer opnieuw wordt overwogen, gezien de zorgvuldige afweging in eerdere fases. De natuur staat al sterk onder druk, laten we het enige voordeel van offshore windparken op zee (geen bodemberoerende visserij) niet weer afnemen.

Actief herstel natuur

Daar waar niet gevisd zou mogen worden binnen de windmolenparken, zou gedacht kunnen worden aan actief herstellen of aanleggen van bodemvormen die door de visserij de afgelopen decennia kapot zijn gevist.

Bij voorkeur geen visserij in windparken. De risico's en de daarmee de maatschappelijke kosten zullen waarschijnlijk altijd veel groter zijn dan de mogelijke (particuliere) baten + daarboven nog de schade aan de natuur.

Ervaringen in het VK

We zien hierbij dat het VK een hands-off beleid voert. Het is in het VK niet verplicht voor windparkontwikkelaars om rekening te houden met actieve visserij bij het ontwerpen van het park. Actieve visserij is hierdoor theoretisch mogelijk, maar zeer risicovol. [...]

Kijk ook naar andere combinaties

Het is belangrijk om niet alleen naar de combinatie van actieve visserij binnen windparken te kijken, er zullen ook voor alle (toekomstige) gebruikers van het grotere gebied moeten worden gekeken. Zo kan de combinatie van visserij en mijnbouw in of nabij een windpark mogelijk leiden tot andere keuzes.

Kansen voor (ex)visser

Goed dat er een vragenlijst wordt uitgezet. Zo blijven stakeholders betrokken. Goed kijken naar de kosten en baten van de visserij zeker na de laatste saneringsronde. Er zijn nieuwe markten waar de kennis en kunde van de visserij goed gebruikt kan worden dit zal geen vissen meer zijn maar nog wel varen voor werkzaamheden aan windparken

6.3 Overige opmerkingen: Natuurorganisaties

Natuurwinst door windparken

De natuurwinst die behaald kan worden met behulp van windparken is cruciaal voor de gezondheid van de Noordzee natuur. Door actief te gaan vissen in windparken gaat dat voordeel verloren.

Natuurdoelen halen

Probeer naast alle aandacht voor visserij ook om natuurdoelen te halen.

De ecologie van de Noordzee staat onder grote druk.

Hier moet meer rekening mee gehouden worden voordat onomkeerbare schade optreedt.

Start met een haalbaarheidsonderzoek op de aspecten verzekeraarbaarheid en houding parkbeheerders - beide lijken ons harde randvoorwaarden om verder stappen te kunnen zetten.

Conflicterend beleid

Wij zijn tegen bodemberoerende visserij in windparken omdat het conflicteert met de natuurambities van het Rijk en de Noordzee verder onder druk zet. Het leidt bovendien tot een enorme kapitaalvernietiging doordat het de natuurwaarden die geschapen worden door PNN en door de mitigerende maatregelen, best beschikbare technieken, en alles onder de non price criteria, teniet doet. Dat is niet uit te leggen. De verkenning is ons inziens dus onwenselijk en niet in lijn met een consistent beleid.

Cumulatieve effecten

Graag een duidelijke cumulatieve effecten studie doen en kijken hoe actieve visserij in windparken dan een rol hebben. Cumulatieve druk is al te hoog gezien de huidige slechte staat van de natuur. Investeer en implementeer eerst effectief beschermde gebieden, inclusief strikte bescherming (10%). Onderzoek kansen van windparken als OECMs in plaats van te onderzoeken hoe verder gebruik en druk mogelijk is.

6.4 Overige opmerkingen: Scheepvaart- en offshoresector

Visserij geen plek binnen windparken

Ik raad sterk af dit nader te onderzoeken en te concluderen dat de visserij geen plek kent binnen windparken

Duiken en kleine schepen

Duiken toestaan in de windparken, op de scheepswrakken en rondom de palen. Doorvaart voor kleine schepen toestaan.

Ecosysteem onder druk

Het ecosysteem van de Noordzee staat al onder hoge druk. Meer visserij levert alleen maar nog meer druk op.

Bespreking op Urk

Tijdens de besprekingen op Urk met de operationele mensen van de kotters, windparken en kabelleggers was men er unaniem over eens dat vissen in parken de logische stap naar voren is m.b.t. veiligheid op zee

Positieve effecten niet op voorhand teniet doen

Bepaal eerst maar welke effecten windparken hebben tav flora en fauna (met name visstand en bodemkwaliteit voordat er (grootschalige) visserij plaatsvindt. belangrijker is dat de positieve effecten van de aanleg van windparken niet op voorhand al teniet wordt gedaan.

Gevaarlijk

this will be really sad news for nature if active fishing is allowed in wind farms. Also, it seems dangerous for the fishermen and for the infratrucure

Rendement windmolens

Maak pas op de plaats met plaatsen van nieuwe Windmolens en kijk eerst of de huidige windmolenparke na vijf jaar nog net zoveel rendement opleveren!
De huidige wieken nemen door cavitatie in vijf jaar tijd enorm in omvang af. Al dat fijnstof/gruis is veel schadelijker voor het milieu dan wat de visserij doet

6.5 Overige opmerkingen: Onderzoek, onderwijs en advies

Toevluchtsoord voor dieren

iets wat ik eerder niet benoemd heb is dat dieren de zone tussen de palen als relatief rustig toevluchtsoord kunnen gebruiken, als je visserij krijgt, naast enkel onderhoudsschepen neemt de hoeveelheid lawaai ook toe en deze functie af.

Bodemleven en elektromagnetische straling

Aangezien de windmolens aanzienlijke trillingen genereren en de kabels elektromagnetische straling produceren, is het maar zeer de vraag of er wel bodemleven is dat zich in windmolenparken wil vestigen. [...]

Blamage

Wat een blamage dat jullie überhaupt openstelling overwegen. En wat een slechte suggestieve enquête.

Eerst visserij verduurzamen

Waarom moet de visserij zoveel ruimte krijgen. Is het niet een keer genoeg. Laat ze eerst maar eens verduurzamen en minder ecologische schade aanbrengen

Bevordering Sabbelaria-riffen

Achtergrond voor mijn aarzeling om visserij in windparken toe te staan is ook dat LNV en EZK tezamen criteria stellen voor natuurontwikkeling binnen windparken. Bijvoorbeeld de vorming van Sabellaria-riffen in IJmuiden Ver Alpha, niet alleen op de scour protection maar ook in de delen daartussen, op de open zandbodem.

Nee is ook een antwoord

Baseer je op de feiten. Een survey als deze is zo ontzettend gekleurd - inclusief de mening die ik verkondig. Nee is ook gewoon een antwoord. Het moet geen 'balans' zijn tussen natuur en menselijk gebruik (dan verliest de natuur sowieso); natuur is een uitgangspunt en randvoorwaarde.

Juridische consequenties (natuur)wetgeving

Denk goed na over de juridische consequenties van toestaan van visserij binnen windparken. Denk daarbij aan N2000- en KRW- doelstellingen, daar wordt steeds strenger op gelet bij nieuwe ontwikkelingen die een negatief effect kunnen hebben op de ecologie

6.5 Overige opmerkingen: Overheden

Natuurherstelwet

Het toestaan van actieve visserij binnen windparken is in strijd met de doelstellingen van de Europese Natuurherstelwet (in 2050 herstel van 90% van natuurlijke habitats). In een natuurlijke habitat kan niet gevist worden want daar is altijd sprake van het wegnemen van natuurwaarden uit het systeem.

Zonder natuur geen vis

Zet ook het natuurbelang in het voetlicht. De staat van de Noordzee is slecht, quota worden niet gehaald; daar heeft de visserij ook een aandeel in. Kijk dus vooral naar kansen voor innovatie en zet zwaar in op natuur (want zonder natuur geen vis.....).

Interdepartementaal overleg

Ja, graag altijd breed overleg tussen alle ministeries die een rol hebben in de visserij zodat we elkaar versterken en niet tegenwerken.

Extreem overbevist

Ik zou aanraden om een goed artikel over MPA's te lezen. Misschien dat LNV dan inziet dat meer vissen niet gegarandeerd staat voor meer vis. In de huidige tijd, zeker met onze gedegradeerde zeeën is minder vissen juist beter voor zowel de natuur op korte termijn, maar ook de visser op lange termijn. Het hebben van locaties waar dieren ongestoord kunnen voortplanten en opgroeien zijn essentieel in ons extreem overbeviste systeem.

Kwantitatieve doelstellingen

Waar we voor de Noordzee wel vrij scherp vastgestelde kwantitatief geformuleerde doelen hebben voor wind op zee (in termen van geproduceerde GW per jaar), hebben we deze voor de LNV thema's natuur en voedselwinning uit zee, waaronder visserij, niet. Op moment deze wel bestaan kan beter zicht worden gehouden op het in balans realiseren van de drie transities voor de Noordzee, als geformuleerd in het Programma Noordzee. [...]

6.5 Overige opmerkingen: Overig

Niet vissen!

Duiken

Het mogelijk maken dat duikers onderwaterleven duikt kunnen onderzoeken

Openstelling voor recreatie

Ja, bereid zijn tot openstelling voor sportvisserij en sportduikers en de kleinere zeilschepen. Verder de motorscheepvaart kleiner dan 25 meter en grotere schepen met dubbele voortstuwing tot maximaal 50 meter.

Voldoende schade door visserij

[...] Het zou ons een beeld kunnen geven van hoe de Noordzee zich kan herstellen als het de kans krijgt. Visserij past wat mij betreft daar niet in. Vooral geen bodemberoerende visserij. Die heeft in de afgelopen jaren al voldoende schade aan het ecosysteem op de Noordzee bodem toegebracht.

Globale conclusie

Kijkend door de oogharen ...

Globale conclusie

- › Hoge respons: Het thema leeft!
- › Veel aandachtspunten meegegeven
- › Voedsel- en visserij, scheepvaart en offshore: gemengd
- › Natuur- en wind: overwegend negatief
- › Visserijtechniek: boomkor of pelagisch?
- › Ecologie, veiligheid en risico's belangrijke thema's.

Beeld: Gemini Wind Park